

MESTRE DE CAPÇALERA

Escrits essencials d'educació

A càrrec de Toni Giménez i Fajardo

SE M'HA ANAT EL SANT AL CEL

Alguns aspectes de la memòria

A més connexions internes té el cervell més ràpid i bé funciona.

No sabem prou encara de fisiologia de la memòria per saber on rau la memòria, encara que més aviat sembla ser que no rau a cap lloc concret, sinó que són com magatzems magnètics.¹

Talment com amb la intel·ligència, hem de parlar de multiplicitat de memòries. Podem no recordar el nom d'un fill i, en canvi, recordar com conduir. Tenim diverses memòries per a emmagatzemar coses diferents (fins i tot memòria d'esdeveniments recents o memòries que resisteixen el pas del temps la informació de les quals recordem sempre com, per exemple, tocar un instrument musical.²

La memòria necessita plasticitat neuronal, o sigui, el fet d'estudiar millora la capacitat del cervell per continuar aprenent. Seria bo que tothom continués estudiant al marge d'haver acabat estudis concrets o de treballar.³ El cervell funciona com un tot. Hi ha aspectes diferenciats segon l'hemisferi, però funciona com un tot.

A més a més de les memòries semàntica i episòdica, part del subconscient de l'ésser humà actual té a veure amb la memòria biològica ancestral.⁴ Hi ha aspectes en els gens que són els records de temps passats com, per exemple, la salinitat de la sang o l'adaptació orgànica de cada ètnia al seu clima.⁵

Si els records són estats electroquímics del cervell, com es mantenen? Si són moleculars, com es renoven? Per què no podem accedir a aquestes dades quan envellim? I per què al final de la nostra vida, els records remots tornen amb tanta claredat?⁶

Cal controlar els records infeliços i negatius.⁷

És més fàcil reconèixer que recordar. Recordar és visitar les golfes de casa i reviure el que en un altre moment vam viure i aquí és on cal controlar els records infeliços i negatius. Si no hi ha memòria, perdem la identitat, talment com la memòria històrica en referència a la cultura i l'ètnia.

La memòria és una facultat que no es domina, si de cas ella ens domina a nosaltres.⁸

Tot passa per la memòria, tot hi queda escrit, hi puguem accedir o no.

Hi ha coses que no les volem recordar i les recordem, i hi ha coses que voldríem i/o hauríem de recordar però que han passat a l'oblit.

En perdre la memòria, es perd la personalitat i al mateix temps la dignitat. Aquella persona que tenia els seus principis, la seva manera d'afrontar la vida, la seva escala de valors, acaba essent aliè a tot.

Tenim consciència de les coses perquè tenim memòria. Sense memòria no seríem conscients.

Octubre 2023.

¹ Robert S. Bobrow, *El médico perplejo*, Barcelona: Alba. Pàgs. 150-153.

² Sam Wang, professor de neurociència i biologia molecular a la Universitat de Princeton, al seu llibre *Entra en tu cerebro*, compartit amb Sandra Aamodt i editat a Barcelona per Ediciones B, l'any 2008.

³ Neurociència para profesores, La Vanguardia, 24 abril 2017.

⁴ José Manuel Rodríguez, *La mente del niño*, Madrid: Aguilar, 2001: 107.

⁵ José Manuel Rodríguez, *La mente del niño*, Madrid: Aguilar, 2001: 106.

⁶ Lou Marinoff, *Pregunta-ho a Plató*. Barcelona: Proa/Edicions B, 2003: 27.

⁷ Lou Marinoff, *Pregunta-ho a Plató*. Barcelona: Proa/Edicions B, 2003: 79.

⁸ Joan-Carles Mèlich, al llibre de Jaume Cela *Tu m'aprens*, Barcelona: Graó, 2011: 9.